

Ogsaa Tobaksmonopolet vilde jo give en meget betydelig Indtægt til Staten.

Endelig er der Sukkerfabrikkerne. Vi fik at vide forleden Dag, at de vilde blive ruinerede, hvis det Toldforslag, som Ministeren har forelagt, skulde gaa igennem. Hvis det virkelig er Tilfældet, uagtet Aktierne vedblivende staa ret højt, nu vel, saa lad Staten overtage dem, monopoliser dem, saa at vi faa Sukkerfabrikker rundt omkring i Landet. Saa bliver det ikke alene de heldigst stillede Egne, der have det Held at kunne dyrke Sukkerroer, men Sukkerroedyrkningsens Omraade udvides, Forbruget vil stadig blive stigende, og der vil blive tilstrækkelig Afsætning, selv for et meget udvidet Sukkerroecareal.

Da vi ikke kunne blive helt af med Tolden, men skulle have Beskyttelsestold, fordi vi nu en Gang have den, staar det for mig saaledes, at den lykkeligste Ordning af Skatteforholdene vilde være at have en lav Finanstold i Forbindelse med en passende Beskyttelsestold og til at supplere Finansernes yderlige Behov en Formue- og Indkomstskat, eventuelt enkelte Monopoler, f. Eks. Tobaks- og Brændevinsmonopol. Men det er der vel ikke Udsigt til, at vi kunne faa i Øjeblikket, og jeg skal altsaa sige, at jeg for saa vidt slutter mig til Ministerens Forslag, som det gaar i Retning af Frihandel, men dog saaledes, at jeg ønsker al saakaldt Lukussskat afskaffet som en Uret mod den ubemidlede Del af Befolkningen.

Jeg vil dernæst sige et Par Ord i Anledning af den Tale, der forleden Dag blev holdt af det ærede Medlem for Horsens (Fraenkel). Jeg kan ikke nægte, at jeg havde Indtrykket af, at han mødte os med nogen Overlegenhed. Jeg har igen mange Aar set mange ny Medlemmer komme her ind i Tinget, og i Regelen komme ny Medlemmer med en ret beskeden Tvivl om deres Evner til at fyldestgøre det store Ansvar, der paahviler enhver af os i denne Sal. Men undertiden er det ogsaa hændt, at ny Rigsdagsmænd komme endnu med Sejrsrusen fra Valghandlingen og undertiden ogsaa med de berusende Følelser, som de faa i Højres Arbejder- og Vælgerforening (*Fraenkel*: Der har jeg aldrig talt.) og betragte os her inde en Smule de haut en bas.

Det ærede Medlem mente, at det Standpunkt, som Venstre-Partiet indtog i Told-sagen, mindede om Ichthyosaurerne, Fortidens Dyr, der ikke kende til den ny Verden. Paa den anden Side sagde han ogsaa, vi vare Akademikere. Vort Stand-

punkt var altsaa ichthyosaurisk-akademisk. Jeg vil sige det ærede Medlem, at man skal dog være lidt forsigtig med saaledes at stemple Modstanderne, et saadant Stempel kan let blive hængende ved Brugeren. Det var nemlig os, der mene, at en Toldlov i Frihandelsretning vilde være det lykkeligste for Samfundet, som han betegnede paa den Maade. Han vilde have, at vi skulde betragte Toldloven fra et historisk Standpunkt, samtidig med, at vi skulde underkaste de enkelte Satser en konkret Bedømmelse. Ja, det ærede Medlem har Ret i, at man baade kan se denne Sag fra et historisk Standpunkt og den enkelte Sats under et konkret Synspunkt. Og jeg skal følge det ærede Medlem lidt i hans historiske Betragtninger. Jeg skal vise, hvorledes vi Jordbrugere ad historisk Vej ere naaede til Overbevisningen om, at her i vort Land vil det være til Nytte at søge hen mod Frihandel, jeg siger, søge henimod, thi vi forlange ikke, Industrien skal opgives, tværtimod.

Han nævnedes selv Kraket i 1877, Wienerkraket. Det udgik jo fra Wien og bredte sig over hele Europa. Det var Børsen, Spekulationen, der lavede al den Elendighed. Det virkede saaledes her i Landet, at alle Kapitaler, som stode i Landejendomme, bleve opsagte, alle vore Sparekasser og offentlige Institutioner maatte opsige, hvad de havde staaende ude, fordi Staten ikke vilde komme Sparekasserne til Hjælp, skønt der stod saa store Interesser paa Spil. Den daværende Finansminister nægtede at støtte Sparekasserne. De maatte saa opsige Prioriteterne, og Folk, der havde siddet længe ved deres Ejendom og svaret hver sit, stode nu overfor Ruin. For at skaffe Midler til at afløse de Laan, de hidtil havde haft fra Institutioner og Sparekasser, maatte de gaa til Kreditforeningerne, og de maatte sælge Kreditforeningsobligationerne til en Kurs af 77—78. Med Omkostninger tabte de saaledes 25 pCt. af Laanets Værdi. Af den Del, de havde i deres Ejendom, mistede de fra $\frac{1}{4}$ til $\frac{1}{3}$, og hvad de ikke havde mistet, mistede de efterhaanden, fordi de maatte supplere de 25 pCt. med Veksler, de maatte i lang Tid ride paa Veksler. Og forud var der gaaet Indførelse af Guldmøntfoden, der med et Pennestrøg gav de Prioriteter, der indestode i Ejendomme, jeg husker ikke Tallene, det var vistnok 7—8 pCt. højere Værdi, hvad Landmændene altsaa ogsaa tabte af, hvad de ejede i deres Ejendomme. Om det var rigtigt at indføre Guldmøntfoden eller ej,